

Organizarea sistemului judiciar: o problemă europeană

Eric Alt,
vicepreședinte MEDEL

Les juges contribuent aujourd'hui à une unification du droit à l'échelle mondiale, comparable à celle autrefois réalisée par les Etats nationaux dans les limites de leurs frontières. L'arrêt de la Cour suprême des Etats-Unis Lawrence contre Texas, faisant référence à la jurisprudence de la CEDH dans l'affaire Dudgeon contre Royaume-Uni, est emblématique de cette évolution. Mais nombreuses sont les décisions qui, en matière de commerce ou de droits de l'homme, ont une portée transnationale. Figure de proue du dialogue entre magistrats engagés, le Forum mondial des juges s'est tenu 2009 à Belem (Brésil), et MEDEL y a participé.

De même, face au développement d'organes non élus avec une fonction exécutive (Conseil de sécurité des Nations Unies, Commission européenne, Organisation mondiale du commerce) ou encore aux exécutifs des sociétés transnationales, des contrepouvoirs judiciaires sont nécessaires et doivent être pensés à une échelle internationale. Ainsi, par exemple, la décision de la CJCE dans l'affaire Kadi c/ Conseil de l'Union européenne (2008) établit un nouvel équilibre. Les magistrats, ancrés dans une communauté de juristes et citoyens progressistes ont une pleine et entière légitimité à infléchir, par leur réflexion et leurs pratiques, des rapports de force qui se construisent en marge des démocraties nationales.

Mireille Delmas-Marty, descrie puterile imaginate ale dreptului¹, care se opun puterii lucrurilor.

La scara Europei, dar și mai mult din lume, dreptul nu mai este organizat în funcție de modele sau de ierarhii, dar desfășoară o activitate de acomodare, plecând de la principiile universale de protecție a drepturilor omului. Magistrății sunt, totodată, gardieni ai acestor principii, a căror realizare efectivă depinde de voința lor, de acțiunea lor, de organizarea lor.

Asociația MEDEL (Magistrații Europeni pentru Democrație și Libertăți) a fost creată în 1987 de magistrații progresiști. Ei au avut o anumită viziune a dreptului și a justiției în Europa. Pentru aceștia, legea nu este închisă într-un balon. Ea interacționează cu politica, morala, istoria, are multiple alte legături. Și nici un sistem judiciar nu este mai bun decât altele. Nu se poate vorbi de un imperialism juridic. Trebuie gândit un pluralism ordonat, construit pe valorile și

principiile consacrate de drepturile omului, care pot fi pârgii puternice pentru schimbare.

Acești judecători progresiști au o conștiință socială critică: "Între bogat și sărac, între puternic și slab, libertatea este aceea care înăbușă și legea aceea care eliberează." Formula lui Lacordaire rămâne de mare actualitate în momentul de criză al liberalismului economic.

Acești judecători, de asemenea, s-au manifestat printr-un anumit activism judiciar. *Declarația Organizației Națiunilor Unite cu privire la principiile fundamentale privind independența magistraturii* constată că există frecvent un decalaj între situația ideală vizată de aceste principii și cea reală. Administrarea și organizarea justiției trebuie să evolueze pentru ca aceste principii să devină realitate. Pentru acest lucru, magistratul beneficiază de o marjă de manevră și răspunderea de a servi o democrație activă² și de a realiza cea mai bună aplicare a legii, în termeni de eficiență și echitate.

¹ Mireille Delmas Marty, *Les forces imaginantes du droit, Le relatif et l'universel*, ed. du Seuil

² Stephen Breyer, *Pour une démocratie active*, Ed. Odile Jacob

În cele din urmă, acești judecători s-au angajat să respecte principiile și valorile exprimate, în special, de Convenția Europeană a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și de jurisprudența Curții la Strasbourg, conturată în hotărârile Handyside și The Sunday Times: nu există o societate democratică fără ca pluralismul, toleranța și deschiderea spiritului să se traducă în sistemul său constituțional, supus principiului statului de drept, care include un control eficient al executivului, exercitat fără a aduce atingere controlului parlamentar, efectuat de un sistem judiciar independent, și asigură respectul drepturilor omului.

Acest angajament impune dezvoltarea unor posibilități de critică și de rezistență. Acesta permite, de asemenea, propunerea și construirea unei adevărate forțe pentru democrație.

1. Critică și rezistență

În țările din Europa continentală, judecătorii sunt parte din structurile de stat. În același timp, ei trebuie să pronunțe hotărâri imparțiale asupra deciziilor autorităților acestui stat, atunci când le verifică legalitatea. Și principiul egalității în fața legii impune ca, în structurile de stat, să fie urmăriți cei care nu își îndeplinesc îndatoririle și încalcă legea. În teorie și în practică îi este dificil puterii politice să renunțe la acapararea sistemului judiciar. De aici ambiguitatea compromisurilor instituționale, importanța raporturilor de forțe, caracterul esențial al posibilității de critică și de rezistență din partea judecătorilor. Pentru acestea, magistrații s-au constituit în asociații sau sindicate, au luat cuvântul în dezbateri publice și, în mod excepțional, au recurs la acțiuni colective.

1.1. Înființarea de asociații sau de sindicate

Adeziunea la o asociație sau un sindicat presupune, mai întâi, refuzul de a lua în considerare actul de judecată, drept un exercițiu pur individual, care implică doar conștiința personală a judecătorului și aptitudinile sale juridice. Actul de judecată, prin standardele pe care le aduce valorilor sociale pe care le proclamă, impune judecătorului să adopte o poziție în cetatea politică. Regrupându-se, împreună cu alții, magistratul rupe izolarea în care puterea, uneori, îl blochează.

Magistrații MEDEL sunt astfel constituiți în sindicate sau asociații. În Germania, în anii 1970, magistrații care denunțau o justiție implicată în

compromisuri cu regimul nazist, au format un sindicat care a s-a implicat într-o uniune sindicală (OTV, acum VERDI). În Franța, le Syndicat de la Magistrature nu a făcut niciodată parte dintr-o centrală sindicală, dar alegerea acestui statut a fost, de asemenea, simbolică: judecătorii nu vor să fie lideri, ei fac parte din lumea muncii. În Belgia, judecătorii au urmat, în parte, această tendință, constituind *l'Association Syndicale des Magistrats*.

Aceste organizații au ales calea unității sau a pluralismului.

În Italia, *Asociația Națională a Magistraților*, reconstituită după căderea fascismului, a participat în mod activ la elaborarea Constituției din 1948. Ea a jucat un rol istoric, pentru ca magistratura, ce nu fusese supusă unor epurări după căderea fascismului, să facă parte dintre valorile republicane. În cadrul acestei asociații, *Magistratura Democratica*, care susține cele mai inovatoare și progresiste poziții, a fost formată în 1964. Un alt grup progresist, *Movimento per la Giustizia*, a fost înființat mai recent.

În Portugalia, Polonia, Republica Cehă, Serbia, magistrații s-au grupat într-o asociație unică, dar cu o funcționare care permite asocierea unei facțiuni liberale și a unei facțiuni mai conservatoare: toate aceste asociații sunt, în același timp, membre MEDEL și AEM. Cu toate acestea, uneori nu este posibil, la curenți de gândire diferiți, a rămâne într-o singură asociație: în Spania, crearea *Jueces para la Democracia* a fost inițial o cultură juridică, care a permis justiției spaniole să se elibereze de povara epocii post-Franco. Dar, *Jueces para la Democracia*, mai întâi constituită ca un curent în cadrul asociației profesionale unice a magistraților, a fost exclusă în 1983.

În majoritatea țărilor europene, organizațiile magistraților nu sunt doar recunoscute, ci și implicate, într-un fel sau altul, la conducerea corpului profesional: reprezentare în Consiliul Superior al Magistraturii, recunoașterea descărcării de gestiune pentru negocierile salariale, elaborarea unui cod de etică (Italia) sau a unei culegeri privind obligațiile deontologice (Franța).

Unele țări pot cunoaște, cu toate acestea, situații patologice. Astfel, în Turcia, autoritățile încă mai consideră că judecătorii nu pot să se organizeze, pe motiv că apărarea independenței justiției este în sarcina statului. O acțiune a fost chiar lansată în 2006 de autorități, pentru a

dizolva YARSAV, asociație independentă, dar a fost sancționată de Consiliul de Stat. În 2007, Ministerul Justiției a încercat să stabilească o contraorganizație oficială, prin lege, și un proiect de lege constituțională a fost prezentat, cu o dispoziție de interdicere a dreptului magistraților la asociere.³

1.2. Exercițarea libertății de exprimare

Implicarea judecătorilor conduce, de asemenea, la participarea la dezbaterile publice: obligația de rezervă nu poate acoperi libertatea lor de exprimare, cu toate că această libertate poate duce la conflicte ierarhice sau cu puterea executivă. Carta europeană a statutului judecătorilor recunoaște dreptul de judecătorilor de a adera la organizații profesionale și libertatea de exprimare (secțiunea 1.7), pentru a evita rigiditățile “excesive”, care ar stabili bariere între societate și ele însele (4.3).

Dar această libertate de exprimare critică este un aspect care trebuie tot timpul recâștigat.

Amintim mai multe lupte exemplare. Astfel, în 1987, Consiliul Superior al Magistraturii din Franța a judecat cauza unui procuror, care, în cadrul ședinței de deschidere a anului judiciar, a exprimat o opinie politică incorectă: preferința pentru prevenire în dauna represiunii, în materia abuzului de droguri. Consiliul a respins acțiunea disciplinară formulată de ministrul justiției, având în vedere că “în cazul în care printr-o încălcare a obligației de rezervă pot apărea abuzuri, sau pur și simplu excese sau provocări, acestea nu se pot constitui prin simpla exprimarea unei idei nonconformiste”.

În 2001, *le Syndicat de la Magistrature* a publicat o culegere intitulată “*Vos papiers! Que faire face a la police?*” la un moment în care multiplicarea controalelor de identitate și pază, efectuate de poliție, puneau probleme. Demersul este legal, juridic, dar lucrarea este controversată, din pricina caricaturii unui polițist pe copertă și a evocării problemei “controlului fețelor”, discriminatoriu față de persoanele de culoare. Acționat pentru calomnie, autorul cărții este achitat în primă instanță, dar condamnat în recurs. Totuși, Curtea de Casație a anulat decizia și a pronunțat achitarea inculpatului.

În 2008, magistrații spanioli au semnat un Manifest pentru o dezbatere rațională în materia

politicilor penale. Președintele Consiliului Spaniol de Justiție (CGPJ) a solicitat o anchetă cu privire la judecători, pentru a stabili dacă poate fi angajată răspunderea lor disciplinară. Ulterior, dosarul a fost clasat.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a avut de multe ori ocazia să se pronunțe cu privire la libertatea de exprimare, recunoscută de articolul 10 al Convenției, prin acordarea unei largi marje de apreciere.

În special, s-a constatat că “această libertate se aplică nu numai informațiilor sau ideilor care sunt primite favorabil sau considerate ca fiind inofensive sau indiferente, ci și celor care produc ofensă, șochează sau neliniștesc” (cauza **Giniewski c. Franței**, hotărârea din 31 ianuarie 2006). O recentă decizie a CEDO confirmă dreptul la liberă exprimare pentru magistrați.

D-na Olga Kudeshkina, un judecător de la Moscova, s-a plâns pentru că a fost revocată în 2004, deoarece a acuzat public faptul că judecătorii de la instanțele superioare pun presiune asupra sa, în ce privește o importantă cauză penală.

Luând act de faptul că d-na Kudeshkina a criticat în public comportamentul multor responsabili și a denunțat presiunile constante suportate de judecători, CEDO consideră “că reclamanta, fără îndoială, a ridicat o problemă foarte importantă, de interes general, care merita să facă obiectul unei dezbateri deschise într-o societate democratică”.

Curtea constată, în cele din urmă, că revocarea doamnei Kudeshkina este de natură a produce un “efect inhibitor” asupra judecătorilor care doresc să participe la dezbaterile publice cu privire la eficacitatea sistemului judiciar. Curtea a concluzionat că revocarea a reprezentat o sancțiune disproporționată și că, prin urmare, a existat o încălcare a articolului 10 din Convenție (**Kudeshkina c. Rusiei**, hotărârea din 26 februarie 2009).

1.3. Dreptul la grevă

În Italia, ideea grevei ca un instrument extrem de apărare a drepturilor magistraților, și-a găsit o primă manifestare cu ocazia atentatului comis de o organizație fascistă teroristă, căruia i-a căzut victimă Mario Amato, procuror la Roma, în anul 1980. Alte greve care au avut loc au fost

³ Mehmet Ruşen Gültekin, *Scurtă introducere în activitatea YARSAV*, Revista Forumul Judecătorilor nr. 2/2009, p. 201.

majoritatea legate de proiectele de lege propuse de guvernul Berlusconi.

În Spania, judecătorii au intrat în grevă, pentru a prima dată în istorie, pe 18 februarie 2009, iar ministrul justiției a demisionat săptămâna următoare. În Franța, prima grevă a avut loc în anii 1970, pentru a protesta împotriva îndepărtării din funcție a unui magistrat care făcuse dovada independenței sale politice.

Constituția prevede că dreptul la grevă trebuie exercitat în cadrul legislativ care reglementează instituția juridică. Cu toate acestea, nicio lege nu reglementează dreptul la grevă în sistemul judiciar, al cărui statut interzice "orice acțiuni certificate de natură a opri sau împiedica buna funcționare a instanțelor".

De fapt, greva se exercită întotdeauna cu un minim de servicii și niciun judecător nu a fost vreodată sancționat pentru grevă.

Pentru Curtea Europeană a Drepturilor Omului, articolul 11 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului nu garantează dreptul la grevă. Cu toate acestea, interdicția de a face grevă este o ingerință în exercitarea drepturilor garantate (cauzele *Unison c. Regatului Unit*, 10 ianuarie 2002; *Federația sindicatelor și lucrătorilor în larg și alții c. Suediei*, 27 iunie 2002; *Karaçay c. Turciei*, 27 martie 2007; *Satilmis și alții c. Turciei*, 11 iulie 2007). CEDO cercetează în acest caz, dacă restrângerea este prevăzută de lege, urmărește unul sau mai multe scopuri legitime, și dacă este necesară într-o societate democratică. Aceste principii se aplică și magistraților, dincolo de particularitățile naționale.

2. O putere pentru democrație

Justiția poate fi o putere în democrație și o putere pentru democrație. Pentru MEDEL și asociațiile membre, acest lucru înseamnă implicarea în societatea civilă, o luptă pentru

independența judecătorilor și participarea în cadrul proceselor derulate de instituțiile europene.

2.1 Implicarea în societatea civilă

Implicarea în societatea civilă reprezintă, de asemenea, o angajare în dezbaterile publice.

Magistrații au legitimitate pentru a vorbi despre problemele de drept și justiție, pentru a critica ceea ce scârțâie în interiorul sistemului, pentru a propune soluții de îmbunătățire a situației.

Apelul de la Geneva este un bun exemplu de chemare la dezbateră democratică. În 1997, șapte judecători europeni au lansat *Apelul de la Geneva*, proclamând că "pentru a avea o șansă în lupta împotriva criminalității, care profită din plin de reglementări în vigoare în diferite state europene, este urgent să elimine protecționismul depășit în domeniul cooperării polițienești și judiciare. Este necesară instaurarea unui veritabil spațiu judiciar european, în care judecătorii pot, în lipsa altor obstacole inerente statului de drept, să caute și să schimbe informații utile pentru investigațiile în curs de desfășurare".

Apelul a fost făcut de către judecători, în mod individual, dar acest gest ar trebui să fie extins. MEDEL a inițiat o conferință importantă, care a avut loc în 1997 la Bruxelles, pentru a denunța o justiție îngreunată și a lua în considerare un alt tip de cooperare jurisdicțională europeană. Această idee este dezbătută și astăzi, inclusiv pentru Corpus Juris și propunerea de a se înființa un parchet european⁴.

MEDEL-Social este un alt exemplu: magistrați europeni specializați în dreptul social și dreptul muncii și-au pus eforturile în sprijinul stimulării în domeniul justiției și în societate a unei gândiri progresive în acest domeniu. O conferință importantă a avut loc în 2007, privind „*flexicuritatea*”⁵, și o alta, în 2009, cu privire la

⁴ Un grup de lucru mandatat de către Comisie și alcătuit din cadre didactice din 15 țări membre propune un Corpus Juris în 1997. Obiectivele proiectului includ crearea unui parchet european, care să intervină în faza inițială a cercetării penale, în cazul în care barierele care rezultă din diferențele între sistemele judiciare din Europa sunt mai importante. Figurează în proiectul Tratatului de la Lisabona într-o minimalistă: textul prevede crearea unui parchet european, în scopul de a lupta împotriva infracțiunilor care aduc atingere intereselor Uniunii Europene, dar cu unanimitatea voturilor Statelor. Extinderea competențelor sale asupra criminalității transnaționale ar trebui, de asemenea, să fie decisă în unanimitate. Fără unanimitate, s-ar putea decide o cooperare mai strânsă (art. 69 E).

⁵ *Flexicuritatea* a apărut ca un concept care să împacă pretențiile angajatorilor cu cele ale angajaților, îmbinând flexibilitatea și securitatea pentru lucrători și companii. Se urmărește promovarea competitivității, ocuparea forței de muncă și satisfacția la locul de muncă prin crearea unui echilibru între drepturile și responsabilitățile lucrătorilor și companiilor, precum și ale autorităților publice. Europa are nevoie de noi moduri de a conferi mai multă flexibilitate piețelor forței de muncă, pentru a-și asigura potențialul competitiv pe piața globală. Totuși, cetățenilor europeni, obișnuiți cu un nivel foarte ridicat de securitate socială, statele membre trebuie să le ofere politici sociale coerente și asigurătoare (nota traducătorului).

Implicarea judecătorilor conduce la participarea la dezbaterile publice: obligația de rezervă nu poate acoperi libertatea lor de exprimare, deși această libertate poate duce la conflicte ierarhice sau cu puterea executivă.

viitorul dreptului muncii. Aceste reuniuni implică judecători, avocați, profesori universitari și reprezentanți ai asociațiilor din mai multe state.

Asociațiile progresiste ale magistraților, de asemenea, se apropie de mișcările societății civile. Acestea

colaborează zilnic cu ligile de apărare a drepturilor omului, asociațiilor barourilor progresiste, sindicatele, și sunt implicate într-o rețea internațională a juriștilor progresiști.

Astfel, rețeaua *FLARE* (libertatea, legalitatea și drepturile în Europa) reprezintă un model alternativ menit a impulsiona rezistența societății civile împotriva crimei organizate. În Italia, *Libera*, membru al rețelei și asociat MEDEL, s-a format în 1995, cu intenția de a reuni pe reprezentanții tuturor actorilor care sunt implicați în lupta împotriva organizațiilor Mafiei. Aceasta este o organizație cuprinzând peste 1200 de grupuri, asociații, școli și persoane fizice, care au hotărât să se implice în lupta împotriva mafiei. Desfășoară activități în universități și școli, asigurând faptul că în schimbul bunurilor confiscate să fie retribuite în mod direct acțiuni sociale, pentru a se soluționa aceste probleme.

Mai mult decât atât, MEDEL s-a implicat, alături de *Coaliția mondială împotriva pedepsei cu moartea*, *Federația Internațională a Drepturilor Omului (FIDH)* și *Asociația Avocaților Democrației Europeni*.

2.2 Lupta pentru independența justiției

Toate statele care au asociații de magistrați membre MEDEL cunosc situații de conflict cu alte puteri. Vizibilitatea europeană permite exprimarea apartenenței la un set de principii comune.

În primul rând, independența judecătorilor: în 1993, MEDEL a avut inițiativa proclamației *Elemente pentru un statut european al magistraților*. Această idee a contribuit la crearea, în 1999, a Cartei europene privind statutul judecătorilor.

Luată în contextul Consiliului Europei, valoarea acestei Carte nu rezultă dintr-un statut oficial, dar relevanța și forța au fost redade de autori conținutului acesteia.

Apoi, statutul procurorilor: în 1996, MEDEL a avut inițiativa unei declarații de principiu cu privire la Ministerul Public. Este modelul de organizare italiană, care predomină: procurorii se supun numai legii și dreptului: activitățile lor sunt guvernate numai de criteriile legalității, imparțialității și obiectivității.

În temeiul avizului Consiliul Consultativ al Judecătorilor europeni din 2007, cu privire la consiliile justiției în serviciul societății, asociațiile de magistrați germane au lansat o inițiativă pentru a sublinia necesitatea acestui tip de instituție în Germania. O conferință importantă a avut loc la Universitatea din Frankfurt pe Main, în noiembrie 2007, la care a participat MEDEL.

Întrebările cu privire la independență, de asemenea, au evidențiat aspecte foarte specifice, care trebuie să fie apreciate în domeniu. Prin urmare, MEDEL a decis să deruleze, începând din anul 2009, activități de audit al sistemelor naționale de justiție.

Unele probleme pot fi individuale: MEDEL susține, în cadrul unei plângeri la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, un judecător din Georgia care a fost revocat, chipurile, pentru a lupta împotriva corupției; în realitate, s-a întâmplat ca urmare a unei decizii politice, fără garanția unei proceduri echitabile.

2.3. Participarea în cadrul instituțiilor europene

Asociațiile magistraților au un rol important de jucat în construirea unei Europe a dreptului. Consiliul Europei a înțeles acest lucru, creându-le un spațiu special în activitatea sa, chiar dacă aceste organizații au un rol modest, de observator.

Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni este un organ consultativ al Consiliului Europei în ce privește chestiuni referitoare la independența, imparțialitatea și competența judecătorilor. Compus exclusiv din judecători, acesta este un organism unic la nivelul Uniunii Europene. El a propus deja unsprezece avize (penultimul, cu privire la consiliile justiției în serviciul societății, și ultimul, cu privire la calitatea justiției).

Consiliul Consultativ al Procurorilor Europeni au fost, de asemenea, creat, invitând asociațiile profesionale să participe la anumite reuniuni.

CCPE lucrează în ceea ce privește dificultățile de punere în aplicare a Recomandării (2000) 19 a Comitetului de Miniștri către statele membre

privind rolul procurorului în sistemul de justiție penală, adoptată la 6 octombrie 2000.

Comisia europeană pentru eficiența justiției (CEPEJ) are ca obiect de analiză eficiența justiției, inclusiv prin experți numiți de guverne. Lucrările sale, uneori, pun justiția sub procesul unor indicatori cuantificabili. Dar nici calitatea nu este indiferentă preocupărilor CEPEJ. Unele asociații, cum ar fi *Asociația judecătorilor sârbi* au efectuat lucrări pe această temă, ca o reacție CEPEJ.

Pentru MEDEL buna funcționare a unei organizații derivă în primul rând de la capacitatea acesteia de a accepta criticile, de a se evalua și de a face apel la experiență: practici atât de multe, care sunt acceptate cu dificultate de sistemul judiciar.

MEDEL monitorizează activitatea Uniunii Europene, cu răspunsuri la cărțile verzi, spre exemplu: procurorul european, dreptul consumatorului sau viitorul dreptului muncii. Asociația răspunde invitațiilor de participare la *Forumul justiției*, care au avut loc începând cu 2008. Dar instituțiile Uniunii Europene par a fi mult mai receptive la lobby-ul făcut de asociații sau sindicate. De cele mai multe ori deciziile importante în materie de justiție sunt făcute în absența oricăror dezbateri democratice⁶.

Această implicare în activitatea internațională a construit un fel de diplomatie judiciară. Relațiile internaționale nu reprezintă singurul lucru pe care statele îl pot dezvolta. Se formează o societate internațională, în care judecătorii au un rol important de jucat.

* * *

Globalizarea economică trebuie să corespundă unei mondializări a dreptului. Asociațiile magistraților ar trebui să aibă loc în acest spațiu, care contribuie la crearea unei încrederi reciproce, fără de care nu există

asistență judiciară reciprocă. MEDEL dezvoltă astfel capacitatea judecătorilor de a recunoaște și a verifica aderarea efectivă la o comunitate de valori.

Judecătorii contribuie în prezent la unificarea dreptului în întreaga lume, comparabilă cu cea realizată anterior de către guvernele naționale în limitele frontierelor acestora. Decizia Curții Supreme a Statelor Unite **Lawrence c. Texas**, cu referire la jurisprudența CEDO, în cauza **Dudgeon c. Regatul Unit** este emblema acestei tendințe. Dar mai multe decizii, în materia dreptului comercial sau în aceea a drepturilor omului, au un domeniu de aplicare transnațional.

Ca o probă a dialogului între magistrați amintim *Forumul Mondial al Judecătorilor*, care a avut loc la Belem (Brazilia) în 2009, la care și MEDEL a participat.

În mod similar, o dată cu dezvoltarea unor organisme nealese cu o funcție executivă (Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite, Comisia Europeană, Organizația Mondială a Comerțului) sau directori de corporații transnaționale, contraforțe judiciare sunt necesare și trebuie să fie gândite la scară internațională.

Astfel, spre exemplu, decizia CJCE în cauza **Kadi c. Consiliului Uniunii Europene** (2008) stabilește un nou echilibru. Magistrații, înrădăcinați într-o comunitate juridică și cetățenii progresiști au o legitimitate deplină de a influența, prin modul lor de gândire și practici, relațiile de putere care sunt construite alături de democrațiile naționale.

Pentru că judecătorii trebuie să fie pe deplin apărătorii promisiunilor înscrise în spiritul legilor și convențiilor pentru protecția drepturilor fundamentale. Prin organizarea lor, aceștia beneficiază de noi mijloace pentru a atinge acest ideal.

**Traducere și adaptare realizate de
Dragoș Călin**

---

⁶ A se vedea, cu privire la logica creării Eurojust: *Jocuri europene și inovare instituțională, în Cultures et conflits*, nr. 62, <http://www.conflits.org/index2056.html>